4. Курепін В. М., Іваненко В.С. Використання озоноруйнивних речовин та їх вплив на довкілля // Обліково-аналітичне і фінансове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання: національні, глобалізаційні, євроінтеграційні аспекти : матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 16-17 листопада 2022 р., Миколаїв. Миколаїв : МНАУ, 2022. – С. 42 – 45. URL:https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11954.

5. Мд Саиф Ибна Алам. Реформування національної системи регулювання безпечності харчових продуктів в Україні // Актуальні проблеми безпеки життєдіяльності людини в сучасному суспільстві: матеріали Всеукраїнської науково-теоретичної інтернет-конференції, м. Миколаїв, 24 листопада 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 516-518. URL:https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/10701.

Abstract. *Innovative approaches to transforming the safety system to minimize risks and improve the quality of food products were investigated.*

Keywords: *food safety, innovation, food risks.*

Науковий керівник:
Курепін В.М.
канд. екон. наук, доцент
Миколаївський національний аграрний університет

УДК 355.58:620.9

ЕНЕРГЕТИЧНА СТІЙКІСТЬ І БЕЗПЕКА: ТРАНСФОРМАЦІЯ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Андрій РУДЕНКО
Здобувач вищої освіти спеціальності G3 «Електрична інженерія»
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: *досліджено сучасні підходи до трансформації цивільної захисту енергетичних підприємств, спрямовані на підвищення їхньої стійкості, безпеки та готовності до комплексних ризиків та надзвичайних ситуацій.*

Ключові слова: *енергетична стійкість, цивільний захист, безпека підприємств.*

Забезпечення енергетичної стійкості та безпеки підприємств зумовлена зростанням масштабів та складності ризиків [1, с 927], що можуть порушувати безперервність функціонування енергетичної інфраструктури. Сучасні умови потребують удосконалення систем цивільного захисту, посилення готовності персоналу, підвищення надійності об'єктів та впровадження ризик-орієнтованих механізмів управління. Формування стійкої безпеки передбачає здатність підприємств своєчасно виявляти загрози, мінімізувати їх наслідки, адаптуватися до змін та забезпечувати відновлення основних виробничих процесів.

Сучасна енергетична інфраструктура функціонує в умовах комплексного впливу агроз, які здатні порушувати стабільність енергопостачання [2, с 345] та безперервність виробничих процесів. Особливої уваги потребують пошкодженні критичні об'єкти, пожежі, вибухи, перебої електропостачання, кібератаки та порушення логістичних ланцюгів. За таких умов оцінювання ризиків має ґрунтуватися на моніторингу, прогнозуванні сценаріїв розвитку небезпечних подій та визначення заходів щодо запобігання чи мінімізації їх наслідків.

Трансформація системи цивільного захисту в умовах невизначеності передбачає перехід від переважно реактивної моделі реагування до адаптивної системи, орієнтованої на прогнозування загроз, управління ризиками та безперервності функціонування енергетичних підприємств. В умовах швидких змін характер небезпек набуває особливого значення [3, с 551]. Це потребує постійного моніторингу, моделювання, удосконалення оповіщення та координації дій персоналу. Ефективність цивільного захисту визначається не лише готовністю до реагування на надзвичайні ситуації, а й здатністю підприємства адаптуватися до невизначеності, мінімізувати втрати та забезпечувати оперативне відновлення виробничих процесів.

Ризик-орієнтований підхід забезпечення безпеки енергетичних підприємств передбачає систематичне виявлення небезпек [4, с 685], оцінювання ймовірності їх реалізації та потенційних наслідків для персоналу та довкілля. Його застосування визначає пріоритетні напрямки профілактичних заходів, раціонально розподіляє ресурси та своєчасно коригує управлінські рішення.

Підвищення готовності персоналу та розвиток культури безпеки є важливою складовою забезпечення стійкості енергетичних підприємств. Саме працівники забезпечують практичну реалізацію заходів цивільного захисту та реагування на небезпечні ситуації. Ефективна підготовка передбачає регулярне навчання, тренування за сценаріями надзвичайних подій, відпрацювання алгоритмів оповіщення та евакуації, а також формування навичок прийняття обґрунтованих рішень в умовах дефіциту часу та інформації.

Пріоритетними напрямами формування стійкої та адаптивної системи цивільного захисту є розвиток систем моніторингу та раннього виявлення загроз, резервування критично важливих ресурсів, удосконалення планів реагування та відновлення, посилення взаємодії між підприємствами [5, с 70], органами влади та службами цивільного захисту. Важливим напрямком залишається регулярне моделювання надзвичайних ситуацій та перевірка готовності персоналу, що дає змогу своєчасно коригувати захисні заходи та підвищувати здатність підприємства адаптуватися до нових викликів.

Отже, формування стійкої системи цивільного захисту підвищує здатність енергетичних підприємств протистояти сучасним загрозам.

Список використаних джерел

1. Іваненко В., Курепін В. Впровадження інноваційних систем безпеки на підприємства під час війни на прикладі міста Миколаїв. Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : матеріали IX всеукраїнської науково-

практичної конференції (м. Полтава, 26 березня 2026 р.). Полтава : Полтавський державний аграрний університет, 2026. С. 926-928.

2. Іваненко В. С. Специфіка розвитку підприємств у посткризових умовах : тези доповідей XII Всеукраїнської наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 29-31 жовтня 2025 р.). Миколаїв : МНАУ, 2025. С. 344-346. https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/23086.

3. Іваненко В. С. Роль емоційно-вольових якостей та комунікативних навичок підприємця в забезпеченні безпеки об'єктів господарювання під час воєнного стану. Інноваційне підприємництво: стан та перспективи розвитку : збірник матеріалів XI міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 27 березня 2026 р.). Київ : КНЕУ, 2026. С. 549-553.https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/26637

4. Іваненко В. С., Курепін В. М. Взаємодія органів державної влади і засобів масової інформації. Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи : матеріали XI міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, ОНЕУ, 10-11 жовтня 2025 р.). Одеса, 2025. С. 684-686. https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/22547.

5. Іваненко В.С. Залучення фахівців сторонніх служб для проведення оцінки ризиків на робочому місці // OSHAgro – 2023 : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 3 жовтня 2023 р.). Київ : НУБіП України, 2023. С. 69-71. URL:https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/15935.

Abstract. *Modern approaches to the transformation of civil protection of energy enterprises were investigated, aimed at increasing their resilience, safety, and readiness for complex risks and emergencies.*

Keywords: *energy sustainability, civil protection, enterprise security*

Науковий керівник:

Курепін В.М.

канд. екон. наук, доцент

Миколаївський національний аграрний університет